

Osnutek predpisa:

PREDLOG
(EVA 2025-2560-0018)

Na podlagi četrtega odstavka 81. člena, drugega odstavka 93. člena, četrtega odstavka 95. člena, četrtega odstavka 96.a člena in tretjega odstavka 98. člena ter za izvrševanje 97. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, in 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) izdaja minister za naravne vire in prostor

P R A V I L N I K

o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vrstah in obsegu nalog obveznih državnih gospodarskih javnih služb urejanja voda

1. člen

V Pravilniku o vrstah in obsegu nalog obveznih državnih gospodarskih javnih služb urejanja voda (Uradni list RS, št. 57/06, 60/16, 82/20 – ZON-E in 91/20) se v prvem odstavku 9. člena za besedilom »in druga dela, s katerimi se«, doda beseda »lahko«.

KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Jože Novak
MINISTER

Št. 007-97/2025

V Ljubljani dne 18. junij 2025

EVA 2025-2560-0018

Obrazložitev:

Namen predlagane spremembe prvega odstavka 9. člena Pravilnika o vrstah in obsegu nalog obveznih državnih gospodarskih javnih služb urejanja voda je uvedba besede »lahko« pred besedo »zagotavlja« ter s tem dopustitev možnosti, da se določena vzdrževalna dela v javno korist izvajajo tudi prek drugih strokovno usposobljenih subjektov, ne zgolj obstoječih izvajalcev gospodarskih javnih služb (koncesionarjev).

Javne službe na področju urejanja voda na posameznih območjih se namreč izvajajo na podlagi podeljene koncesije. Koncesija se podeli za sedem let v postopku podelitve koncesije na podlagi Zakona o nekaterih koncesijskih pogodbah (ZKNP, Uradni list RS, št. 9/19, 121/21 – ZJN-3B in 50/23) v skladu z Zakonom o vodah (ZV-1, Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) in Uredbo o načinu izvajanja obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda in o koncesijah teh javnih služb (Uradni list RS, št. 109/10, 98/11, 102/12, 89/14 in 47/17). Začetek postopka podelitve koncesije je dan objave obvestila v skladu s 38. členom ZKNP. Odločitev o izbiri koncesionarja v postopku podelitve koncesije izda Vlada Republike Slovenije, postopek podelitve koncesije pa vodi Ministrstvo za naravne vire in prostor. Po pravnomočnosti odločitve o izbiri koncesionarja se sklene z izbranim izvajalcem javnih služb na področju urejanja voda koncesijska pogodba, s katero se uredijo medsebojna razmerja. Koncesionarji izvajajo dela na podlagi potrjenih letnih planov in izvedbenih pogodb.

Vzdrževalna dela v javno korist na določeni infrastrukturi, ki kot taka sploh omogoča izvajanje dejavnosti gospodarskih javnih služb, so bila v okviru poplavalne obnove s strani koncesionarjev že izvedena in se bodo v okviru nepretrganega zagotavljanja javnih dobrin in storitev pod posebnim pravnim režimom gospodarskih javnih služb (ki predstavljajo odstop od konkurence) izvajala še naprej. Poleg teh vzdrževalnih del, neposredno vezanih na obstoj in delovanje vodne infrastrukture, je v programu sanacije posledic škodljivega delovanja voda, sprejetem v skladu s prvim odstavkom 97. člena ZV-1, predvidena še vrsta drugih vzdrževalnih del v javno korist, katerih narava posebnega režima izvajanja (tj. v okviru gospodarske javne službe) tega ne zahteva in jih v skladu s sprejetim programom sanacije lahko opravljajo tudi drugi, za to strokovno usposobljeni subjekti na trgu. Program sanacije skladno s šestim odstavkom 97. člena ZV-1 pripravi ministrstvo, pri čemer upošteva načrte upravljanja z vodami, sprejme pa ga vlada najkasneje v roku šestih mesecev od dneva, ko je komisija za ocenjevanje škode ocenila škodo in pripravila predlog za odpravo posledic škodljivega delovanja voda, skladno s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Dodatek besede »lahko« ne zmanjšuje vloge trenutno s koncesijskimi pogodbami določenih izvajalcev gospodarskih javnih služb, temveč zgolj širi nabor potencialnih izvajalcev zunaj okvira zagotavljanja gospodarske javne službe, kar zagotavlja, da bo izvajanje vseh vrst del v javno korist izvedeno pravočasno in učinkovito, ob uporabi celotnega razpoložljivega tržnega potenciala.

Sprememba in dopolnitev predpisa predstavlja ukrep, namenjen učinkovitemu koriščenju 1,4 milijarde evrov državnih sredstev, namenjenih poplavalni obnovi vodotokov in izvedbi preventivnih ukrepov. Odpira pravno možnost, da se obsežnejša sanacijska dela, ki niso v letnem programu dela javne službe, izvedejo prek drugega usposobljenega tržnega izvajalca ter podpira načelo integriranega upravljanja z vodami, ki je temeljno načelo ZV-1.

Pravna določba z dopolnitvijo omogoča večjo operativno prožnost in vključitev dodatnih kapacitet na trgu. Predlagana rešitev je v skladu z Zakonom o gospodarskih javnih službah (ZGJS), natančneje: 6. člen ZGJS določa, da se lahko javne službe izvajajo v različnih organizacijskih oblikah, vključno z drugimi oblikami, če to zahtevajo posebne okoliščine ali je to bolj smotrno. Ob tem 10. člen ZGJS določa subsidiarno uporabo ZGJS, kar pomeni, da lahko poseben zakon ali podzakonski predpis (npr. ta pravilnik) določi specifično ureditev izvajanja posameznih del, kadar ta ne nasprotuje temeljnemu načelom ZGJS. Gre torej za dela, ki so nujna za sanacijo in ne predstavljajo stalnega izvajanja gospodarske javne službe, zato njihovo izvajanje ni nujno vezano na koncesijsko razmerje.

Poleg tega je predlagana rešitev tudi skladna z Zakonom o javnem naročanju (ZJN-3), ki določa obvezna načela gospodarnosti, učinkovitosti in transparentnosti, v 27. členu ZJN-3 pa predvideva izjeme za primere nujnosti zaradi naravnih nesreč, kjer lahko naročnik odda javno naročilo po hitrejšem ali neposrednem postopku.

V primeru, da bi bila izvedba kljub temu predana obstoječim koncesionarjem, se mora to storiti v skladu z ZNKP, kar pomeni: znotraj obstoječega koncesijskega razmerja ali ob spoštovanju pogojev za spremembo koncesijske pogodbe brez novega razpisa (npr. v primeru dodatnih del).

Predlagana sprememba omogoča bolj fleksibilno, zakonito in učinkovito izvajanje nalog v javnem interesu, zlasti v primeru sanacij po naravnih nesrečah. Dodatno podpira integrirano upravljanje z vodami, kar je v skladu s cilji državnih politik na področju varstva voda in varstva pred naravnimi nesrečami. Poleg tega predlagana sprememba zmanjšuje na tem področju sicer velik obseg oddajanja del v podizvajanje, kar omogoča bolj transparentno porabo javnih sredstev, saj je naročniku na ta način omogočen večji nadzor nad izvajalcem in izvedbo pogodbenih del. Tako se bistveno zmanjšuje možnost prikrivanja nepravilnosti ali nenamenske porabe sredstev, kar je ključnega pomena pri zagotavljanju učinkovitosti in gospodarnosti v smislu 2. člena Zakona o javnih financah. Poleg tega večja preglednost omogoča lažje nadziranje uporabe javnih sredstev, kar preprečuje korupcijo in zlorabe ter zasleduje cilj spodbujanja poštene konkurence.